

ker og Ideer om, hvad der tjener vort Land og vort Folk bedst, ogsaa paa dette Omraade dør og slettes ud. Derfor mener jeg, at Venstre i Fremtiden vil fastholde sin gode, gamle, demokratiske Stilling. Jeg mener, at vi maa fastholde Kravet om en Ordning af vort Militærvesen, der passer til vort lille Lands Forhold og til dets Stilling mellem de andre Lande. Vi maa fastholde Kravet om, at vi faa en Militærordning, der passer med vort Lands økonomiske Stilling, fastholde Kravet om en Militærordning, der levner tilstrækkeligt af Midler til, at Befolkningen kan følge med i den aandelige og materielle Udvikling, der foregaar, fastholde Kravet om en Ordning af vort Militærvesen, der, i Stedet for at drage Faren ind over vort Land, kan afværge den. Og jeg stoler paa, at der alligevel ude i Venstrebefolkningen er Villie til en stadig fortsat Kamp for disse Formaal under det gamle Venstrefeltraab: Bort med Fæstningen og nedad med Militærdgifterne!

N. Jensen: Da vi i 1867 fik en Hærlov og derved den almindelige Værnepligt og Afskaffelsen af Stillingsvæsenet gennemført, var der almindelig Tilfredshed i Befolkningen med, at man derved kom til fuld Forstaaelse om de demokratiske Principper. Det, at der skal være almindelig Værnepligt, er jo et af de største demokratiske Principper, dette, at alle ere lige stillede, og vi have hørt Folk, som have været højt paa Straa, udtale, at det var dog først i Farens Stund, i Krigens Dage, de havde lært at forstaa, at de ikke var bedre eller af andet Materiale end de, der kom fra de laveste Lag i Samfundet; den almindelige Værnepligt er altsaa Lighedsprincippet i fuldeste Maal.

Hærloven havde den Bestemmelse, at den skulde revideres efter 5 Aars Forløb. Det skulde altsaa ske i 1872, og jeg havde den Gang den Ære at blive Medlem af Folketinget. Jeg fik derved Lejlighed til at følge de Bestræbelser, der blev gjorte fra Demokratiets Side for at faa en saa folkelig Revision af Hærloven som muligt, men tillige med Bibeholdelse af Lighedsprincippet: den almindelige Værnepligt. Imidlertid lykkedes det jo ikke at komme til en Forstaaelse derom. Og hvorfor lykkedes det ikke? Fordi man kom ind i en storpolitisk Kamp, en Kamp om Forfatningens Forstaaelse. Og nu skal jeg ikke opkaste mig til Dommer og tilkende den ene ubetinget Retten og den anden Uret-

+

ten, men saa meget er sikkert, at den Maade, Højre den Gang behandlede Forsvarssagen paa, var ikke af den Beskaffenhed, at man maatte faa Respekt for den. Navnlig har Ministeriet Estrup ikke alene gjort sit eget Parti, Højre, ubodelig Skade ved at holde saa længe igen, men det har derved skadet Forsvarssagen endnu mere, og jeg er sikker paa, at den Opfattelse deles af mange, som tidligere have sluttet sig til dette Ministeriums Mænd. Ministeriet Estrup skiftede vel af og til Krigsminister. Naar en Krigsminister, efter at have siddet nogen Tid, ikke kunde faa Forsvarssagen gennemført paa den Maade, han ønskede, ja, saa gik han, og saa kom der en anden. Den næste kunde ogsaa gøre et Forsøg paa at faa Sagen ordnet, men lykkedes det heller ikke ham, ja, saa gik han. Man fik derved Indtrykket af, at Ministeriet Estrups Forslag til en Løsning af Forsvarssagen ikke var alvorligt ment. Det kan jo aldrig have været Mening, at den, som skulde staa i Spidsen for Forsvarsministeriet, skulde skifte saadan hver anden Uge eller Maaned eller Aar. Der skulde dog helst være nogen Stabilitet i dette Forhold, men det var der ikke under Ministeriet Estrup. De militære Ministre gik, men Chefen blev, og det mener jeg var en stor Fejl, fordi man ikke for Alvor kunde tro, at det var Regeringens Hovedopgave og alvorlige Villie at faa Sagen gennemført. Havde det været det, saa havde Ministeriet gjort det til et Kabinetsspørgsmaal, men det gjorde som bekendt Ministeriet Estrup ikke.

Da vi saa fik Systemskiftet, fremkom Regeringen, den første Venstregering, med et Forslag om Nedsættelse af en Kommission til at tage Forholdene vedrørende vort Forsvar under Overvejelse, og saa vidt jeg har forstaaet det — og derom kunne vi vist alle være enige —, var det Mening, at Kommissionens Arbejde skulde foregaa uanset tidligere Partistandpunkter, uanset hvordan man tidligere havde stillet sig. Og Kommissionen har sikkert ogsaa følt det som sin Opgave at holde sig fri af tidligere Standpunkter og af tidligere Udtalelser, der ikke skulde være alt for bindende. Kommissionen har siddet ikke ganske kort Tid, og jeg havde en Gang den Opfattelse, at den havde siddet alt for længe, hvad jeg tillod mig at udtale her i Tinget. Men det kan jo være, at den ikke kunde gøre sit Arbejde hurtigere, og i hvert Tilfælde var man enig om at vente, til dens Betænkning forelaa. Men da foregik der imidlertid et Ministerskifte. Det